

List izhaja
dvakrat na mesec.
Posamezna št. 75 p
Naročnina
mesečno 150 D.
Rokopisi se ne
vračajo.
Nefrankirana pisma
ne sprejemajo.

VOJNI INVALID

Poštnina plačana
v gotovini.

Uredništvo in
upravnništvo v
Št. Peterski
vojašnici.

Glasilo izvršnega odbora udruženja vojnih invalidov, vdov in sirot kraljevine SHS.

Napredek petih let.

Vojna, ki je bila tvornica za invalide, je pred petimi leti postavila svoj močni obrat. Vsa kovrstni stroji človeškega izuma iz modernega stoletja so prenehali delovati in svet je z žalostjo zrl na svoje preteklo pogubonosno dejanje. Nastopili so blagi oznanjevalci miru, ki so z veseljem in navdušenjem sprejeli oznanjevali vsakemu stanu zopet svoj blagor na zemlji.

Pojavila se je velika masa nesrečnih pohabljenih, zapuščenih in osamljenih, ki so pri pogledih na svoj položaj s solznimi očmi sprejemali tolažilne besede oznanjevalcev bodočnosti. Tudi njim se je obetala ublažitev njihovega obupnega položaja. Tiho, nemo in s strahom so pričakovali invalidi, vdove in sirote svoje usode.

In res prišla je za nje usoda, kakoršno preživljajo sedaj že peto leto. Zvezana je z dolgotrajnim vprašanjem v socialni politiki, ki se rešuje in rešuje, pa še ni rešeno — in najbrž nikdar ne bo pošteno rešeno.

Poglejmo kaj se je dosedaj v tem pogledu storilo.

Ustanovilo se je na vseh mestih in krajih polno invalidskih uradov, ki rešujejo vprašanje vojnih žrtev. Prave rešitve pa niso in ne bodo mogli nikdar doprinesti, ker ni za to podlage. Ta podlaga bi morala biti dana s pravičnim in socialnim invalidskim zakonom. Popisali so nas in še danes nas preštevajo, pa menda kljub temu še danes ne vedo, koliko nas pravzaprav je.

Vse, kar se danes rešuje in kar se je že rešilo, je samo trenutno, nestalno in pomanjkljivo, da skoro smemo reči brez vsakega izdatka. Pokojnine, ali bolje rečeno miloščine, so toliko, kolikor se danes vrže siromaku enkrat v klobuk, pa še to je jako nestalno, ker mora aparat radi pomanjkanja sredstev večkrat prestati ali odpovedati. Zdravstvene razmere imajo na vseh koncih nedostatke. Res je, da se izdelujejo vsakovrstne proteze, katero dobi vsak, kdor jo potrebuje, ker že sama morala zahteva, da se ne more kazati mase ljudi brez udov človeški družbi.

Lastnih zdravstvenih zavodov imamo zelo malo, v nekaterih pokrajinah pa skoro nič. Navadno so invalidski zdravstveni zavodi priklopljeni civilnim. Drugi pacienti imajo popolnoma ločene udobno opremljene prostore in zdravstvena sredstva, invalidi pa so skoro povsod kot nekaki privesek nastanjeni po slabih razpadajočih barakah. Take slučaje imamo na več mestih; najbolj žalostno pa izgleda v Brestovcu pri Zagrebu, kjer so nastanjeni težko bolni tuberkulozni invalidi poleg lepega civilnega zdravilišča v tako strganih barakah, da niti skoro pred dežjem niso varni. Nimamo hiralnic, nobenih ambulatorijev; civilne bolnice pa se branijo sprejeti invalide menda radi preslabege plačila in ker bi zavzeli preveč mest za druge pacijente. Tako se kažejo nedostatki pri najglavnejšem vprašanju, ki je najvažnejše, to je zdravstvo.

Poglejmo učenje in preskrbo s službami. Invalida se ima v zavodu, dokler se ne izuči. Odločeno je, da se njegovo učenje izvrši z največjo naglico, da se ga preje otrese in postavi na lastne noge. Naredi izpit, potem pa stoji brez vseh nadaljnjih sredstev in pomoči na cesti. Mojstri jih poznajo in se jih branijo iz dveh vzrokov. Prvič je invalid pohabljen, delo-

ma nezmožen za delo, drugič pa je hitro površno malo izučen. Ne more ga primerjati z drugim kvalificiranim delavcem, pa se ga raje otrese, da ne zavzema samo mesta v delavnici. Ali pa mu ponudi tako neznatno plačico, da ne more pošteno živeti.

Invalid, ki hoče postati samostojen mojster, pa nima sredstev za nabavo orodja in drugih potrebnih stvari.

Tistih 2000 Din, ki mu jih zakon nudi v ta namen, ne zaleže prav nič pri današnjih razmerah. Pa saj tudi tega zneska ne more dobiti zlepa, ker ni navadno kredita in mora čakati po celo večnost, kdor je tako srečen, da ga dobi.

Kdor dobi državno službo, je tako nizka, poleg tega pa danes splošno znano še tako slabo plačana, da si ne more kupiti danes niti poštene hrane več. Pri tem pa izgubi dotični skoro vso drugo preskrbo po invalidskem zakonu. Najžalostnejše pa je, da se ga najrajše reducira. Ako se potem trudi za svoje pravice nazaj in stoji brez dela in pomoči na ulici, se ga odklanja in enostavno proglašajo za delomržeža in stvar je gotova.

Invalid, ki ni za nobeno delo, pa ima ženo in družino, se ne more podati v zavod niti k učenju. Ako gre v zavod, se preskrbi samo njega, družina pa, od katere živi ločen, nima nobenih sredstev, ker ji nič ne pristojajo.

On ljubi svojo družino, delati ne more, pa gre raje beračiti.

Tako delajo tudi oni, ki so že prestari za učenje, ker se jim ne nudi pomoči, hiralnice, v katero spadajo pa tudi ni. Beračenje pa je prepovedano, po invalidskem zakonu, zato mora dotični izgubiti še vsa prava. Tako mora brez vsega na cesti shirati.

Kako pa je z vojnimi vdovami in sirotami? O kakih prejemkih ne more biti govora, ker danes že poštnina več znaša kot njihova pokojnina. Doklade in podpore so do skrajnosti v minimalnem obsegu tako, da so skoro vse brez njih. Drugih bonitet jim pa niti zakon ne nudi. Zaščita dece odklanja preskrbo sirot z izgovorom, da so zaščitene po svojem zakonu. Tako zaščito jim nudi ono, kar naj bo nadomestek za zgubljene očete.

To je današnja preskrba vojnih žrtev, v kateri se zrcalijo vse tiste povojne obljube in hvaležnost za doprinešeno veliko dežo in muke.

Pet let že tarnamo in vpijemo. Kot reakcija ni nič drugega kakor »pregledi«, »nadpregledi«, »procenti«, »komisije«, »redukcije«, »štastike«, »štetja«, »sodbe«, »kazni« in podobno. Tako se do danes rešuje naše vprašanje.

Ali pa se zato zanima kakih dobrotvorcev? Nihče!

Veliko imamo dobro situiranih ljudi na račun revne mase in vojne, pa se nihče ne zmeni, da bi kaj pomogel zapuščenim vojnim žrtvam.

Kako pa je bilo včasih? Bili so vedno invalidi in žrtve, čeprav nikdar še v tako velikem številu. Toda dobrotvorci so se našli na vseh straneh iz meščanstva in plemenitašev, da so naklonili različne vsote v pomoč in ustanavljali različne štipendije.

In danes? V sreči in izobilju pri današnjih morali je izgubljen sploh vsak socialen čut, zato pa je tako lepo urejeno vprašanje vojnih žrtev.

Najprvo bodo pregledale komisije predmete invalidov.

Vsem komisijam se naročuje, da natančno prouče: Zakon o zač. pomoči invalidov od 28. 12. 1921, odredbe zakona o podpori vojaških invalidov iz leta 1914, ki veljajo zaeno s čl. 52. zakona o začasni pomoči invalidom od 28. 12. 1921., čl. 35 zakona o dvanajstih in vse zakone, ki po čieni 20 zač. inval. zakona veljajo za posamezne pokrajine.

Komisije morajo obračati posebno pažnjo na one predmete, pri katerih vrhovno invalidsko sodišče, odnosno ministrstvo za socialno politiko niso izdali še odlokov zato, ker ni bilo prizivov od sirani drž. zastopnika (čl. 45 zak.).

Pri pregledovanju naj komisije zahtevajo potrebna izvestja in podatke od pristojnih oblasti.

Radi pravilnejše orientacije komisij pri delu po teh navodilih se navedejo nekateri konkretni primeri, kjer se je zapazilo, da so sedanje komisije za pregled ter sodišča pogrešno tolmačili in primerjali zakonske odredbe.

2.

Kdo se ima smatrati za vojnega invalida po zakonu je točno popisano v čl. 1 zakona od 28. 12. 1921. Ni zadosti, da je bil kdo bolan ali ranjen v vojski, da je zato invalid, ampak je potrebno, da je vsled tega nesposoben za delo najmanj za 20 odstotkov. Tudi ni zadosti, da je kdo samo nesposoben 20 odstotkov ali več za delo, ker ta nesposobnost mora izvirati iz poškodbe ali bolezni zadobljene pri izvrševanju vojne dolžnosti in brez njegove krivice. Vse to mora biti dokazano, tako, kakor zahteva zakon. Pod točkami B. V. in D. je povedano, katere osebe morejo postati invalidi, akoprav niso vršile vojno dolžnost. Pri pogrešanih morajo uvidevati komisije, da poleg odredb čl. 1 pod G. zak. od 28. 12. 1921 velja tudi čl. 3. odstav. 3 zak. iz leta 1914 ki se glasi:

Kot pogrešan se razume vsak, pri katerem se dožene, da ni pobegnil, ker ta predpis se vjema s propisom zakona od 28. 12. 1921 čl. 52. (Zadnji stavek velja seveda samo za Srbijo in Črno goro.)

3.

Pri revizijah pokojnin (podpor) družinam, se morajo komisije uveriti: 1. ali je oseba po kateri se zadobi pravico na podporo utrjena z dokazi, kakor predpisuje zakon, da je v istini padla, umrla ali pogrešana;

2. ali družine, ki prejemajo pomoč v istini ne plačajo več kot 30 Din neposrednega davka (čl. 30 točka II.) in

3. ali je bil padli umrli in pogrešani edini hranitelj družine in ako nima družina kakega drugega hranitelja, ki ne plača več ko 30 Din neposrednega davka (čl. 20 točka IV.)

4.

Komisija mora obrniti pažnjo na odredbe čl. 20 točka V. in poizvedeti ali je nesumljivo dognano, da se je dotični predal, ko je že prešel preko meje Srbije od predleta 1912. (To velja samo za Srbijo. Op. ur.)

5.

Poleg čl. 27. zak. od 28. 12. 1921 a z oziranjem na čl. 52 tega zakona, veljajo tudi odredbe čl. 14. zakona o podpori vojaških invalidov, po katerih je tak invalid (vojaški invalidi so osebe, ki so sploh pri vojaki tudi pred vojsko postali invalidi. Op. uredn.) dolžan poleg prijave doprinesti:

a) Uradno potrdilo svojega pristojnega komandanta v kakih prilikah je v službi, ali za časa vojske postal nesposoben, v kateri bolnici ali drugače je bil zdravljen.

Tudi velja odredba člena 18 peti odstavek zakona o podpori vojaških invalidov, ki se glasi: Kar se tiče podatkov o poizvedbi, kje je kdo

Navodila.

Minister za socialno politiko je po rešenju ministrskega sveta od 13. IV. t. l. št. 38.652, na temelju čl. 35 zakona o budžetskih dvanajstih predpisal navodila, kako morajo postopati komisije za revizijo onesposobljenosti in uverenj invalidov ter svojcev padlih in pogrešanih. Navodila so sledeča:

1.

Komisije morajo o priliki revizije rešenj natančno proučiti cel predmet in se uveriti, ako so podani vsi zakonski pogoji, ki se zahtevajo za oglašanje invalidom in pripoznanje pokojnine kakor tudi za družine padlih in pogrešanih.

ranjen, kdaj je padel ali pogrešan, se pri pomnjanju uradnih podatkov priznavajo izkazi vojakov ali starešin jedinice, iz katere je izšel pohabljen ali pogrešan vojak in sicer onih oseb izkazi, ki jim je znana dogodba.

Pri tem, da se komu prizna invalidska podpora, je potrebno, da doprinese predimenovane dokaze in v slučaju, da je uradno dognano, da se ti dokazi niso mogli doprinesiti, se postopa po 11. odstavku čl. 41 zakona od 28. 12. 1921. Ako je prisoja izvršena samo na osnovi te določbe brez potrebnega predodnega izvida, je nepravilno prisojena.

Istotako se mora obračati pažnja, da so bile dokazovalne priče v stanu, da neposredno dokažejo kar trdijo in so v slučaju potrebe pripravljeni pod prisego potrditi svoje dokaze, kar zakon izrečno zahteva (čl. 41) kakor tudi, ali so v obče sposobni za pričanje.

Tako se mora postopati pri oceni dokazov za invaliditeto kakor tudi pri invalidskih podporah. Čl. 40 zak. od 28. 12. 21 izrečno pravi, da se imajo doprinesiti uradni podatki, ki so potrebni za pregled pravice na pokojnino, vendar ako te ni, kaj se ima potem dognati z uradnimi obvestili, ker čl. 41 dovoljuje posluževanje prič kot dokazovalno sredstvo.

6.

Komisija ne bo pozvala na pregled one invalide, za katere se po spisih utrdi zakonsko opravičenje in pripadnost procentov. To velja samo za ranjene in poškodovane.

Vsi radi boleznii oglašeni za invalide pa se imajo pozvati in pregledati, kakor tudi ranjeni in poškodovani, ki so oglašeni samo kot začasno nesposobni. Tako se morajo pregledati tudi oni ranjeni in poškodovani, ki so jim procenti povečani poleg tega še vsled bolezni.

Pozovejo pa se tudi oni z nepravilnimi dokumenti in nepravili procenti.

Dalje se imajo pozvati na pregled vsi oni, ki imajo pravilne dokumente ter so oglašeni za stalne invalide, ako komisije najdejo, da po naravi hibe ne bi bilo treba, da so stalni invalidi.

Oni pa, pri katerih se iz spisov dožene, da nimajo postavnih dokazov, se ne bodo pregledali ampak bodo komisije rešile, da se jim ustavi pokojnine in uničijo tozadevne sedanje rešitve (čl. 35 zak. o dvanajstinah.)

7.

Ako komisija najde, da je treba radi odreditve točne diagnoze opazovanja, da je treba koga preiskati po zdravniku specialistu, naj dotičnega pošlje v najbližjo oblastno, armijsko ali divizijsko bolnico, v kateri je specialista za dotično stvar.

Ako zdravniki pri komisiji ne soglašajo v mišljenju radi diagnoze in prognoze, mora ko-

misija dotični predmet odstopiti glavnemu sanitnemu svetu v odločenje, po katerem bo potem komisija izdala svojo rešitev.

O priliki pregleda invalidov mora komisija radi izdaje pravilne rešitve obračati veliko pozornost na odvojena mišljenja, ako so bila o priliki prejšnjih pregledov.

Pri invalidih katere komisija spozna, da jih je treba pregledati, pa žive na teritoriju druge komisije in bi bilo pozivanje zvezano s stroški, se mora komisija obrniti do dotične komisije, na katere teritoriju dotični invalid biva. Zaprošena komisija ga mora pregledati in o rezultatu poročati, radi izdanja končnega odločenja.

Invalidi, ki žive zunaj države ter jih je treba ponovno pregledati, se naznanijo ministru za socialno politiko, da postopa po členu 33 zakona od 28. 12. 1921.

9.

Ako se ugotovi pri pregledovanju, da je superrevizijska komisija izvršila pregled brez priziva proti prvemu pregledu, je dotična rešitev neveljavna kot nasprotujoča čl. 34 zak. od 28. 12. 1921. Nadalje se postopa po pristojnosti.

10.

Pri razmotrivanju predmeta mora se utrditi, ali je bila sestava sodišča, ki je prisojevalo pokojnino po predpisu čl. 26 A II. zak. od 28. 12. 1921.

Istotako, ali je bila prva komisija in sodišče, ki sta prisodila pokojnino za to pristojna po čl. 27, 35 in 40 zak. od 28. 12. 1921.

Neizpolnitev teh predpisov je vzrok ustavitve pokojnine in po rešitvi mora komisija cel predmet odstopiti ministru za socialno politiko, da postopa po čl. 35 zakona o dvanajstinah.

11.

O priliki revizije predmetov priznanja pokojnin družinam pogrešanih je treba obračati pažnja in zahtevati uverenje občin (občinskih sudov), ali se dotični ni javljal in ako se nima mogoče o njem kake sledove ali podatke o bivanju, posebno o onih iz Južne Srbije, ako niso živi.

To radi tega, da se ne bo dajala podpora za one, kateri žive v stranskih državah in morda še delujejo proti naši državi.

12.

§ 87. pravilnika za izvršitev zakona od 28. decembra 1921 predvideva prisojo invalidske pokojnine vsem invalidom brez ozira na čin ali poklic ako so v službi in da se jim ista izplačuje od dne vpokojitve ali zapustitve državne službe se smatra tako, ako je dotični rednim potom razrešen službe, nikakor pa ne, ako je sam dal ostavko ali zapustil službo. S tako zapustitvijo izgubi dotični svoj čin in zvanje in

radi tega se mu ne more prisojevati za pokojnino poslednja plača, ker iste nima več, ker se ji je samovoljno odrekel. Edino ako se njegova nesposobnost po zakonu utrdi, ima pravico do pokojnine redova. Nepravilno tolmačenje tega paragrafa se je opazilo pri raznih invalidskih sudovih. Bili so slučajji, da se je dodelila pokojnina oficirjem in uradnikom, dokler so bili v aktivni službi, iz katere so pa potem podajali ostavke in pokojnina jim je bila pripoznana in izplačevana napram činu, ki so ga poprej imeli a že po prejeti ostavki. Vse te rešitve so protivne zakonu in se ima pri njih postopati po čl. 35 zakona o dvanajstinah.

13.

V slučaju nastalega vprašanja je-li kdo državljani kraljevine SHS morajo komisije za dokaz prejemati samo uverenja ministrstva za notranje zadeve, kot edino pristojnega v tem vprašanju (§ 106, 107 in 108 pravilnika.)

(Dalje prihodnjič.)

Uradni del.

Zakup tobačnih glavnih zalog.

Tobačne glavne zaloge v Sloveniji se od dajo za leto 1924. in 1925. v zakup. Pravico do zakupa ima vsak državljani. Pogoji se lahko vpogledajo pri vsaki srezki upravi finančne kontrole in pri vsakemu oddelku finančne kontrole v Sloveniji.

V posameznih glavnih tobačnih zalogah se proda letno tobačnega materiala in cigaretnega papirja za okoliše tobačnih glavnih zalog v naslednjih zneskih:

Za okoliš Kamnik 2,400.000 Din, Logatec 9,000.000 Din, Litija 1,200.000 Din, Krško 1,200.000 Din, Sl. Gradec 1,500.000 Din, Radeče 800.000 Din, Konjice 1,500.000 Din, Brežice 2,500.000 Din, Smlednik 500.000 Din, Višnja gora 1,000.000 Din, Vrhnika 3,500.000 Din, Zagorje 1,300.000 Din, Velike Lašče 1,000.000 Din, Laško 4,000.000 Din, Marnberg 1,500.000 Din, Prevalje 2,000.000 Din, Rogatec 1,800.000 Din, Sevnica 1,600.000 Din, Slov. Bistrica 1,800.000 Din, Murska Sobota 2,600.000 Din, Kranj s podprodajama Kropa in Tržič 4,000.000 Din, Radovljica s podprodajama Bistrica in Kranjska gora 5,300.000 Din, Kočevje s podprodajama Banjaloka in Pregrad 3,800.000 Din, Cerknica s podprodajama Lož in Nova vas 4,500.000 Din, Novo mesto s podprodajama Črnomelj, Metlika in Kostanjevica 5,500.000 Din, Celje s podprodajo Mozirje 10,500.000 Din, Lukovica s podprodajo Moravče 900.000 Din, Maribor s podprodajo Sv. Lenard 14,200.000 Din, Ptuj s podprodajo Ormož 4,400.000 Din, Ribnica s podprodajo Travnik 1,600.000 Din, Škofja Loka s podprodajama Stranska vas in Železniki

PODLISTEK.

Iv. Vuč:

Moja pot na kongres invalidov.

Ali je to pravica?

Naglo stopam proč, kjer mi je postalo neprijetno. V mesto grem. Zaprto je še, a se že vzbuja. Park je majhen, srčkan, umetno narejen. In zopet sem pomislil:

»Koliko delavcev je nosilo semkaj zemljo in urejevalo to, predno je začela po njem posedati gospoda? In morda so delali takrat za 100 vinarjev na dan«.

Grem na obalo.

Pravkar je priplul manjši parnik. Lepa, črnolasa, črnooka dalmatinka izstopa. Gre s prijateljico v kavarno na obali. Tudi jaz grem v to kavarno. Pristnega dalmatinca naročim. Kako bi pil kavo sedaj, ko sedi pri sosednji mizi takšno dekle, iskro, kakor je iskro dalmatinsko vino.

Ali glej!... K mizam se bliža otrok 9 ali 10 let. Morda celo mlajši. Ni mogoče uganiti let na bledem, izstradanem otroškem obrazu. Ves raztrgan je, noga pohabljen. Gleda nas in ne prosí. Z ustni ne, ali oči njegove požirajo dišečo kavo in beli kruh.

Nikdo ga ne vidi.

Kje je spal siromak, da je tako zgodaj na nogah? Kaj je zajutrekoval? Morda pa še niti večerjal ni? Glej, tam prihaja drugi. Naravnost k barkam gre. V umazani vodi se ziblje gnila pomaranča. — Leže na tla in jo lovi z roko. Ko jo ujame, jo začne jesti. Gnilo. A na trgu stane ena 50 para.

»Povsod ta fakinaža«, reče nekdo pri mizi.

Kavo pije in beli kruh je... Oči se mu svetijo svete jeze nad otrokom, ki je gnilo pomarančo in nad pohabljenim, ki sloni ob stebri kavarne.

Moja soseda po vzame denarnico.

»Kako ti je ime«, vpraša ljubeznjivo pohabljenca.

Zmajal je z ustnicami, a glasu nisem slišal.

Ona pa mu moli pet dinarjev...

Mislil sem, da so vsi vglobljeni v svojo kavo in vino, ali glej, vse gledajo na dekle.

Otrok se zahvaljuje.

»Sem pojdi«, zakliče nekdo in denarnice se odpirajo.

Ni jih mogel odpreti lačen pogled otroka, lepo dekle jih je s svojim vzgledom odprlo. Ali darovi niso bili darovi uboge vdove v Jeruzalemskem tempelju, čeravno so dajali po eno ali dve kroni.

Pa sem se spomnil, da je nekdo nekje napisal o otrocih na Ruskem, kako se potikajo gladni okrog. Zakaj nikdo ne napiše o otrocih v Jugoslaviji, sem pomislil.

»Kosovo« naš parobrod je zagodel z debelim basom. Zval nas je v svoj »zavičaj«.

Plačam in grem.

Še se ozrem po črnooki, črnolasi dalmatinki in z očmi sem poiskal tistega, ki je včeraj tako navdušeno oboževalno vzkliknil pri pogledu na tisto berlinsko francozinjo.

»Revež«, sem pomislil, kakor včeraj.

On pa, kakor da je slišal moje besede v mislih, je pokimal z glavo...

Nato se je parnik odmaknil od pomola.

Še sem videl krasotico pri mizi v kavarni. Vse je mahal, tudi jaz. Ona pa je gledala na odhajajoči parnik in ni mahala.

Ni me videla, kako sem ji mahal.

Zamahnil sem s klobukom.

Ni me zapazila.

In nobenega iz vseh, i so gledali s palube na njo in ji mahali...

*

... Galeb je sledil parobrodu. Bel, kakor golob je visel v zraku in zdelo se je, da ga nekaj nevzdržnega nese za parobrodom, ali kakor da je privezan. Zadaž za njim so poletavali drugi, krožili v zraku, se spuščali v vodo in zopet dvigali kvišku. Imel sem še žemljo iz Ljubljane. Stara in trda je že bila. Razrezal sem jo na koščke in jih metal galebom. Lovili so koščke iz vode spretno in urno. Le ta, ki je visel nad parobrodom, se ni zmenil za koščke, dasi sem mu jim metal malone pred kljun.

Morska svinja — delfin — se je pokazala v valovih, kakor da se je zaobrnilo ogromno kolo...

Potniki so jeli tekati semintja. Prtljage so prevezavali, se zbirali na palubi in gledali v pričakovanju v dalj.

Bližamo se Splitu.

Ni še videti mesta. Le luka je vidna in pa plnine, ki so valovite, kakor morje v času »širokega«. Ti kameniti valovi se vidijo, kakor da so naenkrat v svojem valovanju razbukani, okameneli...

Parobrod trobi.

Ali mesta se vidi še zelo malo. Ono je tam na levo za tistim pokopališčem, ki stoji tam na pečini, vse v cipresah. Morje se zaletava z valovi v ta polotoček in ga podjedava, da štrle bičane pečine, kakor skeleti. Veliki trije dimniki cementne tovarne škilijo v nebo, kakor topovi največjega kalibra iz napoleonovih časov in iz njih odprtini se vije počasni dim.

(Dalje prihodnjič.)

6,500.000 Din, Trebnje s podprodajama Žužembek in Mokronog 2,200.000 Din, Radgona s podprodajo Ljutomer 2,500.000 Din, Šmarje pri Jelšah s podprodajo Kozje 2,000.000 Din, Oko-

liš Ljubljana bo oskrbovala neposredno samostalna monopolska uprava iz svojega monopolskega skladišča.

Naše gibanje.

Statistika najno za izvesti. Središnji odbor iz Beograda je dal z okrožnico z dne 8. VIII. t. l. št. 7786 navodila vsem odborom, kako se mora čimprej izvesti statistika voj. žrtev cele kraljevine. Posameznim odborom razpošilja članske knjižice in znake, ki so takoj za izdati. — Ljubljanski izvršni odbor je dobil dovoljenje, da je članske knjižice založil sam, zato ker jih bo imela Slovenija v slovenskem besedilu. Znakov pa nam je dal središnji odbor dovolj na razpolago in se jih je že tudi precej razdalo med naše članstvo. Vendar pa opozarjamo, da si ga nabavi takoj slednji naš član, da ne bo delal izjeme in postavljaj celo udruženje v slab vzgled. Oni odbori in članstvo, ki še niso poslali vseh popisnic pa najstrožje opozarjamo, da to nemudoma store. Po sklepu širše seje središnjega odbora, glasom gori navedene okrožnice ne bo dobil noben izvršni odbor poprej izplačanega bodočega obroka monopolskega fonda, dokler ne izvrši statistike.

Zato bomo obsojali vsi skupaj one, ki vsled same malomarnosti zavlačujejo izvršitev popisa in statistike. Toraj pojdemo na delo, vzdramimo zamudnike, da pokažemo, da je Slovenija zares disciplinirana.

Invalidi, vdove in sirote se pozivajo, da prinese vsak svojo sliko, ki ne sme biti stara preko treh let, v uradnih urah v društveno pisarno, Rotovski trg št. 9. Slike se bodo sprejemale do najpoznejše vstevši 19. avgusta t. l. — Vsak član dobi potem v gotovem roku izstavljenovo novo člansko knjižico, opremljeno s svojo sliko, ki bo potem služila kot legitimacija za znižano vožnjo po železnici. Pripomnimo, da velja to samo za organizirane člane, ki redno plačujejo članarino. Po pravilih je vsak izključen, ki je zaostal s članarino pol leta. Dolžnost vsakega člana je, da obvesti tudi druge tovariše in tovarišice o tem. Vsak član naj se javi tam s sliko, kjer plačuje članarino, n. pr. člani, ki so na deželi, naj se takoj javijo pri svojih zaupnikih, člani pa, ki so v mestu oziroma v mestni okolici, naj se javijo v društveni pisarni, Rotovski trg št. 9. Uradne ure so vsako sredo in nedeljo od 9—12 ure. dopoldne. Udruženje vojnih invalidov v Mariboru.

Znaki. Invalidi, vdove naši člani. Kdor še ni dobil znaka, naj se takoj oglasi pri svoji podružnici. Istih je še dosti v zalogi. Nihče izmed članov ne sme biti brez znaka.

Seja v Škofji loki. Izvršni odbor je sklenil, da se vrši dne 29. VII. t. l. seja podružnice v Škofji loki. Bil je navzoč odbor in delegat iz Ljubljane. Sejo je otvoril predsednik tov. Debeljak ob 10. uri. Tajnik tov. Humer je prečital vse okrožnice izvršnega odbora ter se je o njih debatiralo in vse potrebno ukrenilo. Nato je delegat poročal o važnih tekočih vprašanjih pri izvršnem odboru in prosil, da se ga podpira. Posebno glede statistike je dal vsa potrebna navodila, kako se bo čimprej izvršila. Po nekaterih slučajnostih je zaključil predsednik sejo.

Afera v Splitu. V tamkajšnjem izvršnem odboru je nastala obširna afera, ki je naperjena proti predsedniku tov. kap. Jurišiću. Odstopivši odgovorni urednik »Vojnega invalida« tov. Martin Miše je izdal v javnost obširen razglas z naslovom »Razjašnjenje« vsem tovarišem in tovarišicam v Dalmaciji s katerimi obdolžuje predsednika raznih nepravilnih dejanj. Prinaša tudi zapisnik revizije od 6. 7. in 8. 7. t. l. Želimo, da bi se zadeva čimprej razčistila in poravnala, ker take afere so samo v škodo naši stvari.

Podpora invalidom. Ministrstvo za socialno politiko je nakazalo udruženju vojnih invalidov vsoto 696.000 Din, ki jo bodo člani izvršilnega odbora udruženja razdelili med pokrajinske odbore. Za pokrajinski odbor v Ljubljani je določena vsota 40.000 Din. Pokrajinski odbori bodo morali nakazane jim vsote pravično razdeliti. (Posnemamo po »Jutranjih Novostih« s pripombo, da nam o tem do sedaj še ni nič znanega. Op. uredn.)

Iz seje in shoda v Mariboru.

Po sklepu izvršnega odbora sta se vršila dne 28. in 29. julija t. l. v Mariboru pri podružnici U. V. I. širša seja in shod. Kot delegati izvršnega odbora so bili navzoči tov. Štefe, Krušič in Benedik. V soboto 28. VII. t. l. ob 8. uri

zvečer je otvoril predsednik podružnice tov. Kopina v prostorih gostilne pri Holzknechtu širšo sejo, na kateri je bil navzoč poleg že omenjenih delegatov iz Ljubljane odbor Mariborske podružnice izvzemši dveh odbornikov, ki sta bila odsotna iz Maribora in enega, ki je izstopil.

Tov. Kopina je pojasnjeval delo prejšnjih odborov in začetno delo sedanjega odbora, ki je precej otežkočeno vsled slabega stanja blagajne. Navajal je dohodke, ki so večinoma od veselie in dobrotvorcev in nekatere izdatke posebno pri podporah in posojilih.

Nato pa se je vnela živahna debata, ki se je nanašala na zadržanje za časa državnozbornskih volitev. Faktično, da so se zaganjale v organizacijo razne politične stranke in jo vabile v svoje tabore. Odbor je stal večinoma na stališču kongresa v Brodu. Pokazali so se znaki pri posameznih, ki so se hoteli že vdati na vabljuje, z materijelnimi sredstvi podprte ponudbe. Padala so tudi očitavanja na posamezne osebe in nastali so razburljivi momenti. Med tem se je slišalo tudi, da je odbornik nastopil v imenu organizacije kot kandidat na listi neke stranke. Energičnemu odboru se je posrečilo prepričati vse nameravane nepravilnosti in nastope. Vendar pa je ta afera na širši seji povzročila mnogo gorjenja in očitkov, ki so se razvili v dolgotrajno debato, katera je končno ublažila in popolnoma pomirila nekako valovito stanje po volitvah v odboru.

Po pozdravu tov. Štefeta in tov. Krušiča, ki sta pojasnila nekatere zadeve iz izvršnega odbora, se je na kratko poročalo še o delovanju podružnice in njeno blagajniško stanje. Nato so bila stavljena še nekatera vprašanja med slučajnostmi in je bila širša seja zaključena.

Drugi dan 29. VII. t. l. se je vršil v prostorih gostilne Maribor dobro obiskan shod. Za predsednika shoda je bil enoglasno postavljen tov. Justin.

Po kratki razjasnitvi tajniškega in blagajniškega stanja je dobil besedo tov. Štefe iz Ljubljane, ki je izrazil svojo sodbo o delovanju podružnice, nato pa poročal o organizaciji in reorganizaciji, o zadevi o trafikah in nekaterih drugih tekočih zadevah.

Pozval je članstvo in odbor na delo v tem težkem času in končal z apelom: Živela invalidska zavest, proč s politiko v organizaciji!

Tov. Baumkirchner želi, da bi se večkrat prirejali taki shodi.

Kot nadaljni govornik je tov. Krušič iz Ljubljane živo naslikal današnji težki položaj vojnih žrtev. Posebno je omenjal težko delo udruženja na invalidskem zakonu in nepravilno postopanje javnosti napram vojnim žrtvam.

Obsejal je energično postopanje z redukcijami invalidov. Navede in razjasni še nekaj aktualnih vprašanj in zaključil vsestransko aplavdiran svoj dolgo trajajoči govor.

Tov. Verbost je vsestransko kritiziral v svojem govoru delovanje odbora podružnice. Pozvan na konkretne slučaje je navajal izdajanja podpor. Ko se mu je pojasnilo, se je z odgovorom zadovoljil.

Na predlog tov. Krušiča je žilanski odbor predlagal resolucijo, ki se je prečitala in sprejela. Shod je bil zaključen ob 13 uri.

V parlamentu

imamo čez 300 ljudskih zastopnikov, a le malo število med njimi se jih zaveda, da izhajamo tudi mi iz ljudstva. Pozabljajo, da so mnogim ravno invalidi s svojimi glasovi pripomogli do poslanskih dijet. Bila bi torej tudi njih sveta dolžnost, da bi se vsaj enkrat resno zavzeli za našo stvar, za naš invalidski zakon, ki čaka že 5 let na rešitev. Ne, ti gospodje dopuščajo celo, da se nam kratijo še te pravice, kar nam jih je ostalo.

Najprvo je bil odtegljaj dodatkov družinskim članom, potem reduciranje invalidov po pisarnah ter nazadnje še odvzetje 1 odst. odbitka pri tobaku. Zgleda, da soglašajo s tem vselej tudi poslanci, ker se drugače kaj takega v našo škodo niti zgoditi ne bi moglo.

Slučaj invalida v Cirkovcah, ki se je vsled pomanjkanja vrgel pod vlak, bi moral biti našim poslancem povod za energičen nastop za odpravo bede, ki vlada med invalidi in pri njih družinah, koja tira tolike v obup.

Zato kličemo našim poslancem, storite nam vsaj to uslugo za izvolitev, da boste skoraj spravili naš zakon pod streho, da ga bodo deležni še kateri poprej, ko se preselijo v nebesa.

Peter Maroh.

Pretrsljiva statistika vojnih invalidov.

Internacionalni delavski urad je sklical pod predsedstvom Thomasa glasovanje izvedenske komisije, ki je obravnavala zaposlitev vojnih invalidov. Komisija je na prvi seji povdarila veliko važnost problema invalidske zaposlenosti in se izreka za tozadevno najnujnejšo rešitev. Komisija je proučevala angleški sistem zaposlenja invalidov in prišla do zaključka, da se mora uvesti zakonita dolžnost, da se invalidi zaposlijo. Seveda se pa mora pri tem ozirati na različne življenjske pogoje posameznih narodov.

Po poročilu internacionalnega delavskega urada je število za pokojnino upravičenih vojnih invalidov po državah to-le: Nemčija 1,537.000, Avstralija 75.000, Avstrija 164.000, Belgija 50.000, Kanada 45.000, Združene države 157.000, Finska 10.000, Francoska 1,500.000, Velika Britanija 117.000, Italija 800.000, Poljska 320.000, Rumunija 100.000, Jugoslavija 164.000, Rusija 775.000, Češkoslovaška 136.000 in Nova Zelandija 20.000. Skupno število vojnih invalidov znaša torej 7,124.000.

V tej sestavi pa še manjkajo statistični podatki vojnih žrtev iz Turčije, Bolgarske, baltičkih držav, Portugalske, Ogrske in Japonske. Prav lahko se računa, da znaša število vojnih invalidov vsega skupaj 10 milijonov.

Naši grobovi.

Smrti slučaj. V ljubljanski bolnici je dne 2. VIII. umrla vojna vdova Terezija Magister iz Jesenic. Na telegram podružnice Jeseniške se je deputacija izvršnega odbora z vencem udeležila dne 3. t. m. pogreba iz deželne bolnice na tukajšnje pokopališče. — V Pobrežju pri Mariboru je umrl dne 8. 6. t. l. na tuberkulozi vojni invalid Nerath Franc, dne 8. 6. pa v Moravcah 100 odstotni invalid Anton Bizilj. Dne 29. 7. t. l. je umrl član ljubljanske podružnice 100 odstotni invalid Ivan Prijatelj doma iz Kočevja. Zaposlen je bil pri poštni direkciji v Ljubljani.

Selnica ob Dravi. Dne 8. julija t. l. je bil pogreb žene 100 odstotnega invalida, gospe Marije Kunej. Da je bila pokojnica jako priljubljena, je kazala velika udeležba pri pogrebu. Ob gomili blage pokojnice je držal gosp. Kaučič iz Maribora jako lep govor, vsled katerega je bilo marsikatero oko solzno. Blagi pokojnici želimo večni mir, preostali rodbini pa naše iskreno sožalje.

Razgled po svetu in domovini.

Prince Pavle Karagjorgjević se je zaročil z grško princezino Olgo, najstarejšo 20letno hčerko grškega princea Nikole.

Ministrski predsednik Nikola Pašić se je odpeljal 5. t. m. na Bled s šefom svojega kabineta Koste Kristića. Nato se poda v Marijanske Lazne.

Dne 4. t. m. se je otvoril novinarski kongres jugoslovanskih novinarjev v Ljubljani. Udeležili so se ga tudi češki in poljski novinarji. Kongres je otvoril predsednik ljubljanske sekcije J. N. U. g. Fran Smodej. — Opoldne se je vršil v okusno okrašeni dvorani hotela »Union« slavnostni banket. Ljubljanska občina je darovala kongresu 10.000 Din. Za ta kogres se je zanimala celo vlada.

Kongres jugoslovanskega učiteljstva se je vršil te dni v Ljubljani. Bilo je nad 2000 učiteljev iz vseh krajev naše države.

Militarizacija železničarjev. Radi protestne stavke — zahteve za kruh, je vlada vse moške železničarske uslužbence in delavce od 18. do 50. leta pozvala na vojne vežbe za nedoločen čas. Tako se rešuje vprašanje lačnih želodecev.

Enoten začetek šolskega leta. Višji šolski svet je sklenil, da se začne šolsko leto na osnovnih šolah v celi Sloveniji s 1. septembrom.

Ukradli aeroplan. Ruski polkovnik Lojko je v spremstvu mehanika, ki je tudi Rus na vojnem aeroplanu odletel v Rusijo. Seboj je vzel veliko vsoto denarja, ki ga je prejel, da zgradi aeroplan brez motorja za novosaško »Orjuno«. Aeroplan, s katerim je Lojko pobegnil, stane poldrugi milijon dinarjev.

Predsednik Zedinjenih držav ameriških Harding je nenadoma umrl. Zadel ga je kap ali pa mu je počila kaka stanica v možganih. Tudi sestra Hardinga je umr-

la za isto boleznijo. Novi predsednik je Coolidge, dose-danji podpredsednik. Podpredsednik Združenih držav ameriških postane državni tajnik Hughes.

Lepa penzija. Hardingova vdova bo prejela od Zedinjenih držav pol milijona dolarjev penzije na leto. On sam pa je zapustil še okoli 700 do 800 tisoč dolarjev penzije.

Štiri nemške marke. 1 dolar je 4 milijone mark. (Med tem ko to pišemo, gotovo več, morda celo 5 milijonov. Draginja nepopisna. Hleb kruha stane 90.000 mark. Tiskali se bodo sedaj bankovci po 10, 20, 50 in 100 milijonov mark.

Novi ministri. Na mesto odstopivših ministrov je kralj imenoval: Za pravosodje dr. Ninko Perić, za ministra za trgovino in industrijo dr. Dragotin Kojić, za ministra za vere dr. Vojislav Janić, za ministra za kmetijstvo Krsta Miletić, dosedanji minister za agrarno reformo. Na njegovo mesto je imenovan Milan Silonović. Dr. Ninko Perić bo začasno vodil tudi še ministrstvo za socialno politiko.

Za rešitev naše vinske krize. Ministrstvo za poljedelstvo bo sklicalo te dni konferenco strokovnjakov gospodarskih organizacij, na kateri se bo razpravljalo o sredstvih, kako bi se rešila vinska kriza.

Velika potreba delavcev. Državna borza dela v Zagrebu išče nad 2000 delavcev za zgradbo železniške proge Užice—Vardišće. Posebno mnogo se potrebuje navadnih delavcev, ki dobe plačo 35—40 Din dnevno. Potrebujejo tudi nekaj zidarjev, ki se plačajo 50—70 Din dnevno. Minerji dobe 50—60 Din.

Velika poplava v Crni gori. Reka Nišava je v Crni gori letosno pomlad izstopila iz svoje struge ter poplavlila obsežno ozemlje. Posebna komisija je v zadnjih dneh cenila škodo na 8 milijonov 400.000 dinarjev. — V sled povodnji je utonilo trinajst oseb, večinoma ženske in otroci.

Nova vohunska afera. V Strumnici so odkrili velikansko organizacijo, ki je dajala komitašem podatke o vojaških zadevah. Veliko oseb je aretiranih.

Sprejemanje avstro-ogrškega železnega drobiža. Avstro-ogrski železni drobiž po 20 vinarjev je še vedno veljaven, a ker se ta drobiž vtihotaplja iz Avstrije in Madžarske v našo državo, ga pošte ob naši severni meji ne smejo sprejemati. Ta prepoved velja za pošte Kranjska gora, Jezersko, Mežica, Prevalje, Crna pri Prevaljah, Libelice, Dravograd, Meža, Muta, Maribor, Brezno, Selnica ob Dravi, Sent Ilj, Zgornja Sv. Kungota, Marija Sucezna, Apače in Gornja Radgona. Vse druge pošte pa morajo ta drobiž do preklica sprejemati.

Konferenca katoliških škofov Jugoslavije se bo vršila takoj po evharističnem kongresu v Zagrebu, ki bo od 18. do 20. avgusta. Sklical jo je zagrebški nadškof dr. Ante Bauer.

Sodišču izročeni poslanci. Na seji narodne skupščine so bili izročeni, ali imeli bi biti izročeni sodišču sledeči poslanci: Stjepan Radić, dr. Juraj Krnjević, dr. Ante Adžija, dr. Vladko Maček, Josip Predavec, dr. Stjepan Košutić in Rudolf Bačinić. To je celokupno predsedstvo HRSS. Dalje so bili izročeni poslanci: Vladimir Pušenjak, Anton Sušnik, Franc Zebot, Ivan Pucelj, Velja Popović, Dimitrije Popović, Nedeljko Simonović in zemljoradnik Vujić. Vsi razen Zebota, Bačinića in Vujića so izročeni radi pregreškov, izvršenih potom tiska. Pušenjak je poleg tega izročen v dveh slučajih radi dejanja po členu 1., točka 4. zakona o zaščiti države, Vujić je izročen radi obrekovanja, Zebot radi prestopka po § 411 kaz. zakona, Bačinić pa radi pregreška po § 91 kaz. zak.

Kaj se ne more zarubiti? Glasom zakona o dvanajstinah, ki je že stopil v veljavo, niso podvrženi izvršbi (eksekuciji): pri poljedelcu en plug, 1 voz, dva vola ali dva delovna konja, kobila z enoletnim žrebetom, krava z enoletnim teletom, 10 ovac, 5 svinj, 5 koz, motika, sekira, kosa in toliko živeža in krme, kolikor je potrebuo no nove žetve zanj, za rodbino in živino, poleg tega na vsako glavo, in naj je oproščena davka ali ne, samo ako je njen glavni poklic poljedelstvo, in naj leta živi v vasi ali v mestu: 5 oralov zemlje, ne glede na to, kakšna je ta zemlja, skupno z neobranim njenim plodom; prav tako hiša z gospodarskimi poslopji in prostorom do enega orala.

24urna protestna stavka javnih nameščencev in železničarjev se je vršila z 2. na 3. avgusta. Bila je kompaktna in solidarna razen nekaterih krumirjev, kar pa mora biti kot izjema, ki potrjuje pravila. Maribor in Celje je bilo vzorno solidarno. Celo mariborski trgovci so v znak sočutja pozaprli trgovine. Le ljubljanska pošta in državni železničarji so pokazali, da še se da lepo shajati s sedanjo beraško plačo.

Borzni spekulanti v Zagrebu so spustili raco v Beograd, češ, da je na ministrskega predsednika Pašića v Sloveniji izvršen atentat. Tako triumfalno jezdi mamon po svetu.

Izgon habsburških nadvojvodinj z Dunaja. Avstrijska vlada je te dni izgnala iz Dunaja bivši nadvojvodinji Izabelo in Grabijelo. Zatekli sta se v blaženoc Madžarsko.

Lokomotive, katero goni solnce, je izumil neki Bernard Grossman v Newyorku. Na lokomotivi je pritrjena steklena leča, v kateri se osredotočujejo solnčni žarki, od njihove toplote pa se segreva voda v kotlu, s čemer se proizvaja para, ki goni lokomotivo z veliko brzino.

Pravnik cesarja — banani ravnatelj. Iz Budimpešte javljajo, da je za ravnatelja tamošnje trgovinske banke imenovan grof Oton Seefried, ki je pravnik pokojnega Franca Jožefa.

Srebrno mesto. Neki inženjer je došel slučajno v doslej skoro neznano, zapuščeno in težko dostopno mesto Catoree v Mehiki. Barva cest in hiš je zbudila njegovo pozornost. Preiskal je kamenje in dognal, da so prejšnji prebivalci v svoji nevednosti zgradili ceste iz srebrne rude. Sedaj mesto podirajo, da bodo srebrno rudo pretopili v pečet.

80 slučajev solničarice je bilo na en dan pri nedavni slavnosti nemških telovadcev v Monakovem. Pri slavnostnem sprevedu je morala prostovoljna sanitetna služba nuditi pomoč v 2776 slučajih, od katerih jih je bilo 641 solničarice. Na telovadišču so potrebovali pomoč sanitetne službe v 785 slučajih, od teh je bilo 150 slučajev solničarice. Kakor kaže, so pri tej slavnosti telovadcev telovadili največ zdravniki.

Zadnja dragotina Zite Parmске na prodaj. Ekscesarica Zita je v laki denarni stiski, da se je odločila prodati baje svoj zadnji dragulj, originalen florentinski dijamant, ki je bil nekoč last Medičejske hiše. Dijamant tehta 139 karatov in je vreden okoli 120 milijonov dinarjev, katere hoče Zita porabiti zase in za vzdrževanje svojega »dvora«.

Stavka železničarjev na Ogrskem. Zveza vlakovodij je podala izjavo, da ne zadostuje zvišanje plač, ki je stopilo v veljavo s 1. avgustom in je stavila nove zahteve. Vlakovodje so sklenili na svojem zborovanju stavko, ki pa se izjalovila.

Največja bomba, vržena iz aeroplana. Blizu Washingtona so ameriški zrakoplovci napravili interesanten poizkus. Vzeli so s seboj v aeroplan največjo bombo, ki je bila dosedaj napravljena. Bomba je merila 4 m v dolžini, tehtala je dve toni in je bila nabita s 1000 kg eksplozivnih snovi. Iz višine 1200 m so bombo vrgli na zemljo, kjer je razlila tla 21 m na široko ter prodrla 9 metrov v globino.

Pozabljen velikanski meteor zopet najden. Iz Argentine poročajo, da so zopet našli popolnoma pozabljeni znameniti meteorit, ki je pred davnimi leti padel na zemljo pri Otumpi v argentinski provinci Chaco. Meteor je težak okrog 600.000 kg in obstoja iz železa, v katerem se nahaja 5 odst. niklja.

Novo poslopje za belgrajsko tehnično fakulteto. V Belgradu prično prihodnjo pomlad graditi moderno poslopje za tehnično fakulteto. Novo poslopje bo zgrajeno na vogalu Aleksandrove in Grobljanske ulice. Stroški nove zgradbe so proračunjeni na 38 milijonov dinarjev. Gradbena dela bodo trajala tri leta.

Prebivalstvo Avstrije šteje po ljudskem štetju z dne 7. marca t. l. 6.526.661 oseb. Posamezne zvezne dežele so štele: Niže Avstrijsko 1.478.697, Gornje Avstrijsko 873.702, Solnograško 222.731, Štajersko 977.350, Koroško 370.432, Tirolsko 313.699, Vorarlberg 139.968, Burgenland 286.299 prebivalcev. Mesta so imela natopno število prebivalcev: Dunaj 1.868.783, Gradec 152.731, Linz 101.347, Innsbruck 56.365, Salzburg 37.821, Wiener-Neustadt 36.935, St. Pölten 31.626, Celovec 27.423, Steyr 22.123, Mödling 18.695, Beljak 16.796, Wels 16.409, Baden 14.579.

Dva nova grobava faraonov odkrita. Howard Carter, znani egiptolog, ki je z lordom Carnarvom odkril grob kralja Tutankamona, poroča v »Times«, da sta v bližini griča, kjer se je nahajal Tutankamon, odkrila še dva grobava faraonov. Carter domneva, da se v teh grobovih nahajata mumiji faraona Kamesa in Achmesa.

Nova tvornica za vagoni in lokomotive v Srbiji se bo zgradila v Kruševcu. Tvornica bo moderna in bo popravljala in izdelovala vagoni, lokomotive in poljedelsko orodje.

Nemški državni zbor se bo sestal meseca avgusta. Tako so se dogovorili vodilni politiki z državnim kancelerjem.

Zračni promet. Kakor poroča »Matine«, je naročila angleška vlada 6 letal, ki bodo vozila s hitrostjo 30 km na uro in bodo imela prostora za 200 oseb in 6 ton prtljage.

Italijansko blago na moskovskem velikem sejmu. Po vesteh iz Moskve je že prispelo v Odeso italijansko blago, namenjeno za moskovski veliki sejem.

Obtok bankovcev v Franciji se je po izkazu 19. jul. zmanjšal za 166.864.000 na 37.233.696.000 frankov.

Ruska žetev obeta biti letos zelo dobra. Sovjetske oblasti računajo, da bo mogoče letos izvoziti 5 do 6 milijonov ton žita. Prihod večjih količin ruskega žita na zunanja tržišča bo gotovo povzročil nazadovanje cen.

Koliko poseduje Amerika zlata. Iz Londona poročajo: Na neko vprašanje v spodnji zbornici je izjavil zastopnik zakladnega urada: Po predležih statistikah se nahaja v Zedinjenih državah 45 odst. vseh svetovnih zalog zlata.

Razno.

Kedaj naj se kopljemo. V sedanji dobi kopanja je treba imeti pred očmi, da ni vsak dnevni čas enako primeren za kopanje, oziroma koristen za telo in organizem. Na noben način ni kopanje zdravo zjutraj pred zajutrekom. Kakor ni priporočljivo kopati se s polnim želodcem kakor je nevarno hoditi v vodo s praznim želodcem. Pri polnem želodcu razvija telo vsled prebavljajnega dela toliko toplote, da postane takojšnje ohlajenje lahko usodepolno, pri praznem želodcu pa je vsled znižanega proizvajanja toplote telo manj odporno proti močnim učinkom kopeli. Po vsaki jedi je najbolje, da se čaka najmanj dve uri s kopanjem. Tudi ne smeš iti v vodo, kadar si razburjen ali razgret, ker se razgrela kri z ohlajenjem pritiska navadno proti sreči, kar lahko povzroči celo srčno kap.

Odkod beseda »fiasco«. Pogosto slišimo in čitamo, da je ta ali oni doživel »fiasco«. Pri tem pa nimamo pojma, kako je nastala ta fraza, t. j. kako je ta italijanska beseda »fiasco«, kar pomeni vrč, prišla do tega pomena. Stvar je sledeča. Sredi XII. stoletja je nek harlekin, Biancolelli po imenu slovel s tem, da je o vsakem predmetu, ki so mu ga dali poslušalci, držal več ali manj duhovite govore. Vsak večer se je pojavil na odru in je o vsakem predmetu, ki mu ga je kdo iz občinstva pomolil, delal dovtype v prozi ali pa je ta predmet obdal s šaljivo pesmico, za kar se je občinstvo navadno smejalo. No nekoč so mu dali nek vojaški vrč (steklenico — Feldflasche) — fiasco. In glej, ni se mu posrečilo, da zadene pravo in pozabava občinstvo. Harlekin jo je vrgel jezno v stran. »Ti si kriva, da sem danes tako bedast«. Občinstvo se je sicer nasmejalo, ali glumač je ta večer propadel. Od tedaj so govorili, ako je kateri igralec ali pevec imel neuspeh: »To je, kakor Biancolellijev fiasco«, a potem kratko: »To je fiasco«. Izraz je postal tipičen ter je prešel iz italijanskega v vse druge evropske jezike.

Kvarljivost krepkega pokrivanja glave. Kdor želi, da bodo njegovi lasje bujni, naj hodi pogosto gologlav. Za rast las je neobhodno potrebno in važno, da se izparivanje kože na glavi izhlapljuje in da ima do nje pristop zrak in svetloba. Zbog tega se mora držati glavnega pravila vsak, da je po mogočnosti kolikor največgologlav, posebno v detinstvu. Kapa ali klobuk se naj nosi izjemoma Biti pa morata taka, da propuščata izparivanje glave in omogočujeta pristop zraka do kože na glavi. Ako je klobuk ali kap od krepke tvarine, se na glavi nabira vročina in izparivanje. Vsled tega oslabe žilve v koži na glavi in žilice, kar škoduje rastu las. Pod krepko službeno kapo je toplota 37 stopinj, pod krepkim črnim klobukom 33.5 stopinj, pod cilindrom 3 stopinj, pod mehkim klobukom 30 stopinj, a pod lahkim slamnatim klobukom 26.5 stopinj. Zato so težke službene kape, trdi črni klobuki zelo nepraktična pokrivala glave. Ta pokrivala še poleg tega, da zbirajo vročino, škodijo tudi, da tam, kjer sede, pritiskajo glavo, ovirajo obtok krvi in tako lasišču ne dajo hrane.

Odporna moč bacilov. Poskusi o odpornosti bacilov, ki jih že dolgo vrsto let delajo v angleških laboratorijih, so prinesli čudovita razkritja, da mnogo bacilnih kultur, ki so v sterilizirani obliki bili shranjene 14 do 20 let še vedno življenjsko moč vsebujejo. To je bil na pr. slučaj legareve in paralegarjeve mrzlice. Nasproti temu so vse kulture davičnih in koleričnih bacilov poginile. Legarjevi bacili so imeli po 18 in polletnem zaprtju v steklenih tubah še vedno vplivnost, to se pravi, da so še vedno lahko povzročili legarjevo mrzlico. Drugi zelo odporni bacili so bacili vrančnega vnetja. Kultura tega bacila, ki je bil 31 let shranjen v papirnatem heumetično zaprtem ovojju, je inficirala in usmrtila tekem nekaj ur navadno miš. Če so tudi bacili že odmrli, vsebujejo njihova jajčka, ki so zavarovana z »oklepom« še vedno življenjsko moč. Da se uničijo ta jajčka ali ostroge, je treba precejšnje vročine. Iz tega je razvidno, s kako previdnostjo in skrbnostjo je treba po boleznih desinficirati okužene prostore.

**VSAKEGA ČLANA DOLŽNOST JE, DA
PODPIRA DELO ORGANIZACIJE!
ZATO IZPOLNITE VSI DO ZADNJEGA
POPISNICE!**

Listnica uredništva. Nekateri dopise smo morali odložiti za prihodnjič. Prosimo potrpljenja.

Za tiskovni sklad so darovali: Zupančič Ivan, Dol. Toplice 5 Din, Salmič Branko, Dol. Toplice 5 Din, Černe Pavel Ljubljana 5 Din, Koračin Viktor, Celje 5 Din, Muren Anton, Celje 5 Din, Krece Franc, Izlake p. Zagorje 10 Din. Skupaj 35 Din.

Odgovorni urednik: Franc Belinc.
Tisk tiskarne Makso Hrovatin, Ljubljana.